

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O UDŽBENICIMA

Član 1.

U Zakonu o udžbenicima („Službeni glasnik RS”, br. 27/18 i 92/23), u članu 3. stav 1. reči: „koji nastavu pohađaju na srpskom jeziku” zamenjuju se rečima: „i za sve učenike koji pohađaju osnovno obrazovanje i vaspitanje po posebnom programu osnovnog obrazovanja i vaspitanja u inostranstvu na srpskom jeziku.”.

Posle stava 4. dodaju se novi st. 5, 6. i 7. koji glase:

„Srpski jezik i nacionalna kultura je obavezno nastavno sredstvo za sve učenike osnovnog obrazovanja i vaspitanja i za sve učenike koji pohađaju osnovno obrazovanje i vaspitanje po posebnom programu osnovnog obrazovanja i vaspitanja u inostranstvu na srpskom jeziku.

Srpski jezik i nacionalna kultura je obavezno nastavno sredstvo koje se koristi uz udžbenike za srpski jezik, odnosno srpski jezik i književnost, s ciljem posebnog i dodatnog razvijanja pismenosti, produbljenijeg saznavanja i usvajanja najznačajnijih dostignuća jezika i književnosti na srpskom jeziku i razvijanja čitalačkih kompetencija kod učenika.

Srpski jezik i nacionalna kultura je obavezno nastavno sredstvo koje se izdaje za svaki razred osnovnog obrazovanja i vaspitanja.”.

Dosadašnji stav 5. postaje stav 8.

Član 2.

Posle člana 4. dodaje se naziv člana 4a i član 4a koji glase:

„Udžbenik od nacionalnog značaja i udžbenik od posebnog značaja za nacionalnu manjinu

Član 4a

Udžbenici za predmete: srpski jezik, srpski jezik i književnost, svet oko nas, priroda i društvo, istorija, geografija, muzička kultura i likovna kultura, za učenike osnovnog obrazovanja i vaspitanja koji nastavu pohađaju na srpskom jeziku i udžbenici za predmete istorija i geografija, za učenike srednjeg obrazovanja i vaspitanja koji nastavu pohađaju na srpskom jeziku, smatraju se udžbenicima od nacionalnog značaja.

Udžbenici od nacionalnog značaja prenose vrednosti, tradiciju, jezik i kulturu, zbog čega predstavljaju osnovno sredstvo izgradnje i očuvanja identiteta i nacionalne kohezije, stabilnosti i otpornosti Republike Srbije na spoljne uticaje i jedan od stubova nacionalne bezbednosti.

Udžbenici za izvođenje nastave na jeziku i pismu nacionalne manjine i dodaci uz te udžbenike za predmete: maternji jezik, maternji jezik i književnost, srpski kao nematernji jezik, svet oko nas, priroda i društvo, istorija, geografija, muzička kultura i likovna kultura, za učenike osnovnog obrazovanja i vaspitanja i udžbenici za predmete istorija i geografija, za učenike srednjeg obrazovanja i vaspitanja koji nastavu pohađaju na jeziku i pismu nacionalne manjine, smatraju se udžbenicima od posebnog značaja za nacionalne manjine.”.

Član 3.

Naziv člana 5. i član 5. menjaju se i glase:

„Udžbenici za izvođenje nastave na jeziku i pismu nacionalne manjine

Član 5.

Udžbenike za izvođenje nastave na jeziku i pismu nacionalne manjine čine udžbenici od posebnog značaja za nacionalne manjine i dodaci uz te udžbenike i ostali udžbenici za izvođenje nastave na jeziku i pismu nacionalne manjine.

Udžbenik za izvođenje nastave na jeziku i pismu nacionalne manjine može biti:

- 1) udžbenik na jeziku i pismu nacionalne manjine koji je izdat na teritoriji Republike Srbije;
- 2) udžbenik na jeziku i pismu nacionalne manjine koji je prevod udžbenika odobrenog na srpskom jeziku;
- 3) dodatak uz udžbenik za predmete definisane članom 4a stav 3. ovog zakona;
- 4) udžbenik na jeziku i pismu nacionalne manjine izdat u stranoj državi, koji je odobren u skladu sa ovim zakonom.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na udžbenik shodno se primenjuju i na dodatak iz stava 2. tačka 3) ovog člana za predmete od posebnog značaja za nacionalnu manjinu.”.

Član 4.

U članu 10. st. 5. i 6. menjaju se i glase:

„Nacionalna čitanka i Srpski jezik i nacionalna kultura besplatni su za sve učenike kojima su ovim zakonom namenjeni, a njihova priprema i izdavanje, štampanje i distribucija štampanih izdanja, kao i održavanje i ažuriranje digitalnih izdanja, finansiraju se iz budžeta Republike Srbije.

Način dodele obaveznih nastavnih sredstava, kao i način i rokove dodele, način vođenja i sadržinu evidencije o dodeli i vraćanju, pravila korišćenja i vraćanja, naknade za oštećenje ili uništenje, pravila otpisa i postupanje sa otpisanim udžbenicima čija se nabavka i dodela finansira sredstvima budžeta Republike Srbije, propisuje ministar.”.

Član 5.

U članu 11. stav 2. tačka 3) reči: „ogledne programe”, zamenjuju se rečima: „programe ogleda”.

U tački 5) reči: „koja pohađa isti program” brišu se.

Stav 6. briše se.

Dosadašnji st. 7-10. postaju st. 6-9.

U dosadašnjem stavu 8. koji postaje stav 7. broj: „7.” zamenjuje se brojem: „6.”.

Član 6.

Posle člana 13. dodaje se naziv člana 13a i član 13a koji glasi:

„Autorska naknada za dela koja su obavezan deo sadržaja udžbenika

Član 13a

Bez dozvole autora, a uz obavezu plaćanja autorske naknade, dozvoljeno je umnožavanje i stavljanje u promet tako umnoženih odlomaka objavljenog autorskog dela, odnosno objavljenih pojedinačnih autorskih dela, kada se ona, prema utvrđenom planu nastave i učenja, pojavljuju kao deo sadržaja obaveznog nastavnog sredstva, udžbenika i udžbeničkog kompleta, odobrenog za upotrebu u osnovnom i srednjem obrazovanju u skladu sa ovim zakonom.

Visinu autorske naknade iz stava 1. ovog člana propisuje Vlada.”.

Član 7.

U članu 14. stav 1. reči: „javno preduzeće”, zamenjuju se rečima: „pravno lice”.

Stav 2. menja se i glasi:

„Obavezna nastavna sredstva iz člana 3. ovog zakona i udžbenike za predmete istorija i geografija za učenike osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja koji nastavu pohađaju na srpskom jeziku izdaje javni izdavač u štampanom, a može ih izdavati i u digitalnom obliku.”.

Posle stava 2. dodaje se novi stav 3. koji glasi:

„Štampu izdanja javnog izdavača obavlja pravno lice registrovano za delatnost izdavanja i štampanja naučne i stručne i udžbeničke literature čiji je osnivač Republika Srbija.”.

Dosadašnji st. 3-5. postaju st. 4-6.

Član 8.

Posle člana 14a dodaju se član 14b, kao i naziv člana 14v i član 14v koji glase:

„Član 14b

Javni izdavač vrši izbor autora, odnosno obrazuje autorski tim za pripremu udžbenika od nacionalnog značaja iz člana 14. stav 2. ovog zakona i to pojedinačno za svaki predmet i razred.

Javni izdavač raspisuje javni poziv za izbor autora za pripremu udžbenika od nacionalnog značaja iz člana 14. stav 2. ovog zakona.

Za autora može biti izabrano lice koje je državljanin Republike Srbije, sa stečenim visokim obrazovanjem i sa integritetom i autoritetom u oblasti u kojoj se udžbenik priprema, koje nije pravnosnažno osuđivano za krivična dela i na krivične sankcije zbog kojih ne bi moglo biti imenovano u Nacionalni prosvetni savet, kome nije utvrđeno diskriminatorno ponašanje i koje je svojim naučnim, umetničkim, odnosno stručnim radom i profesionalnim zalaganjem pružilo značajan doprinos zaštiti i očuvanju nacionalnog identiteta, a naročito razvijanju svesti i osećanja pripadnosti Republici Srbiji, odnosno poštovanju i negovanju srpskog jezika, tradicije i kulture srpskog naroda i kulture nacionalnih manjina na prostoru Republike Srbije, razvijanju interkulturalnosti i poštovanju i očuvanju nacionalne i svetske kulturne baštine.

U postupku izbora autora i obrazovanja autorskog tima javni izdavač sačinjava i na svojoj internet stranici objavljuje listu kandidata koji ispunjavaju propisane uslove za autore udžbenika za svaki predmet za koji se udžbenik priprema i vrši njihovo rangiranje primenom kriterijuma koje je unapred odredio i u javnom pozivu objavio, kao što su: stepen obrazovanja, naučno i/ili nastavno zvanje,

objavljeni autorski radovi, odnosno naučni i umetnički rezultati, iskustvo u pripremi udžbeničke literature, učešće u aktivnostima koje doprinose očuvanju ugleda i promociji Republike Srbije i dr.

Javni izdavač imenuje recenzentsku komisiju za udžbenike od nacionalnog značaja vodeći računa o njihovoj stručnosti i relevantnom iskustvu u oblasti za koju se udžbenik priprema.

Članovi recenzentske komisije za udžbenike od nacionalnog značaja moraju ispunjavati uslove propisane za autore tih udžbenika.

Odredbe ovog člana shodno se primenjuju na pripremu Srpskog jezika i nacionalne kulture.

Posledice docnje u pripremi i dostavi rukopisa udžbenika

Član 14v

Rok u kojem je autor dužan da dostavi javnom izdavaču rukopis udžbenika od nacionalnog značaja predstavlja bitan sastojak ugovora između autora i javnog izdavača.

Ako izabrani autor ne dostavi rukopis udžbenika ili dela udžbenika u roku utvrđenom ugovorom, javni izdavač jednostrano raskida ugovor sa tim autorom i bira drugog autora, odnosno obrazuje autorski tim u drugačijem sastavu, pri čemu može preraspodeliti poslove pripreme udžbenika preostalim članovima ranije obrazovanog autorskog tima ili angažovati drugog stručnjaka za određenu oblast sa liste kandidata koji ispunjavaju uslove propisane za autora - za pripremu rukopisa udžbenika, odnosno dela udžbenika za koji rukopis nije blagovremeno dostavljen.

Autor koji ne dostavi rukopis udžbenika ili dela udžbenika u roku utvrđenom ugovorom dužan je da vrati isplaćeni iznos autorskog honorara sa zakonskom zateznom kamatom od dana primljene isplate, da nadoknadi troškove koje je javni izdavač imao povodom angažovanja novog autora, kao i štetu koju javni izdavač trpi.

Javni izdavač neće raskinuti ugovor sa autorom koji kasni sa dostavom rukopisa, ako je docnja na strani autora nastupila iz opravdanih razloga, a iz okonosti slučaja proizlazi da će rukopis udžbenika ili dela udžbenika biti dostavljen u naknadnom roku, koji odredi javni izdavač, a koji ne može biti duži od 15 dana od dana isteka prvobitno ugovorenog roka.”.

Član 9.

U članu 16. stav 10. menja se i glasi:

„Predlog iz st. 5, 7. i 8. ovog člana, Zavod dostavlja Nacionalnom prosvetnom savetu, odnosno Savetu za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih (u daljem tekstu: nadležni savet) preko ministarstva nadležnog za poslove obrazovanja (u daljem tekstu: Ministarstvo).”.

Član 10.

U članu 17. stav 1. tačka 3) na kraju teksta tačka se zamenjuje tačkom i zapetom i dodaje se tačka 4) koja glasi:

„4) najveću preporučenu masu štampanog udžbenika.”.

Član 11.

Član 19. menja se i glasi:

„Član 19.

Udžbenik koji je odobren za upotrebu i koji škole biraju u skladu sa ovim zakonom uvršćuje se u katalog udžbenika.

Katalog udžbenika objavljuje se kao:

- 1) katalog udžbenika za osnovnu školu;
- 2) katalog udžbenika za srednje škole;
- 3) katalog udžbenika za izvođenje nastave na jezicima nacionalnih manjina za osnovnu i srednju školu;
- 4) katalog prilagođenih udžbenika.

Katalog udžbenika se objavljuje najkasnije do 1. marta na zvaničnoj internet stranici Ministarstva.

Katalog udžbenika sadrži sledeće podatke:

- 1) naslov udžbenika;
- 2) naziv predmeta, razred i vrsta škole za koju je udžbenik namenjen;
- 3) ime/imena autora udžbenika;
- 4) broj i datum izdavanja rešenja o odobravanju rukopisa udžbenika;
- 5) jezik i pismo na kome se izdaje udžbenik;
- 6) pun naziv izdavača;
- 7) napomenu uz udžbenik da je prilagođen, kao i vid prilagođavanja.

Ako je novi program nastave i učenja stupio na snagu nakon 1. maja godine koja prethodi godini u kojoj će se on primenjivati, katalog udžbenika, odnosno njegov deo koji se odnosi na udžbenike odobrene po novom programu nastave i učenja, objavljuje se nakon dobijanja stručne ocene svih rukopisa udžbenika, koji su u roku od 150 dana od dana stupanja na snagu novog programa nastave i učenja predati na ocenu.

U slučaju donošenja novog programa nastave i učenja, udžbenici koji se nalaze u katalogu udžbenika po prethodnom programu mogu da se biraju i koriste do uvrščivanja u katalog, odnosno do stavljanja u promet udžbenika odobrenog po novom programu nastave i učenja.

Ministarstvo se stara o ažuriranju kataloga udžbenika tokom cele godine.

Katalog udžbenika ažurira se na način da udžbenici svih izdavača, odobreni prema važećem planu i programu nastave i učenja, budu objedinjeni u jednom dokumentu.

Katalog udžbenika se ne ažurira u periodu od 60 dana od objavljivanja, osim za udžbenike koji su dobili odobrenje na ekspertizi i radi ispravke tehničkih grešaka.

Izdavač ima pravo da Ministarstvu podnese zahtev da se udžbenici koji se više neće koristiti brišu iz kataloga udžbenika.

Zabranjeno je školi da bira i koristi udžbenik koji nije uvršten u katalog iz stava 1. ovog člana.”.

Član 12.

Posle člana 19. dodaje se član 19a koji glasi:

„Član 19a

Udžbenik od nacionalnog značaja, izdat po programu nastave i učenja koji je prestao da važi nakon donošenja novog programa, može da se koristi do stavljanja u promet udžbenika pripremljenog po novom programu nastave i učenja.”.

Član 13.

U članu 22. stav 10. reč: „deset”, zamenjuje se brojem: „15”.

U stavu 11. reči: „deset radnih”, zamenjuju se brojem: „15”.

Stav 16. menja se i glasi:

„Udžbenici i priručnici za stručne predmete u srednjim stručnim školama i niskotiražni udžbenici oslobođeni su takse za stručnu ocenu.”.

Član 14.

U članu 23. st. 11. i 12. brišu se.

Dosadašnji stav 13. koji postaje stav 11. menja se i glasi:

„Ukoliko Zavod, odnosno Pokrajinski zavod ne dostavi stručnu ocenu u propisanom roku, ministar, odnosno pokrajinski sekretar će u roku od osam dana od dana isteka roka obrazovati komisiju za pripremu stručne ocene iz reda odgovarajućih stručnjaka. Komisija dostavlja ministru, odnosno pokrajinskom sekretaru stručnu ocenu u roku od 20 dana od dana prijema rukopisa.”.

U dosadašnjim st. 14-16. koji postaju st. 12-14. broj: „12.”, zamenjuje se brojem: „11.”.

Član 15.

U članu 24. posle stava 3. dodaje se novi stav 4. koji glasi:

„Ukoliko je planom udžbenika za nastavni predmet u osnovnoj školi predviđen udžbenički komplet, izdavač obavezno istovremeno podnosi zahtev za odobravanje svih komponenti udžbeničkog kompleta.”.

Dosadašnji st. 4-9. postaju st. 5-10.

U dosadašnjem stavu 9. koji postaje stav 10. broj: „7.”, zamenjuje se brojem: „8.”.

Član 16.

U članu 26. stav 2. reč: „osam”, zamenjuje se brojem: „10”.

U stavu 3. posle reči: „udžbenika” dodaju se reči: „koji je bio predmet razmatranja stručne komisije Zavoda za ocenu rukopisa, odnosno za koji je Zavod predložio da se ne prihvati zahtev za odobravanje rukopisa udžbenika.”

Član 17.

Naziv člana 34. i član 34. menjaju se i glase:

„Načela za izbor udžbenika

Član 34.

Odluka o izboru udžbenika koji se nalaze u katalogu udžbenika donosi se na osnovu sledećih načela:

1) Načelo obezbeđivanja konkurencije i zabrane diskriminacije (prilikom donošenja odluke o izboru, nastavničko veće je dužno da sprovede javni, transparentni, otvoreni postupak izbora udžbenika koje će škola koristiti u daljem radu, a koji se nalaze u katalogu udžbenika. Nastavničko veće ne može da ograniči konkurenciju sa namerom da određene privredne subjekte neopravdano dovede u povoljniji ili nepovoljniji položaj, a naročito ne može onemogućavati bilo kojeg privrednog subjekta da učestvuje u postupku izbora udžbenika, koji se nalazi u katalogu udžbenika, korišćenjem diskriminatornih kriterijuma za kvalitativni izbor privrednog subjekta i tehničkih specifikacija. Nastavničko veće, takođe, ne može da

određuje uslove koji bi direktno ili indirektno značili nacionalnu, teritorijalnu ili ličnu diskriminaciju među privrednim subjektima);

2) Načelo ekonomičnosti, efikasnosti i zaštite životne sredine (prilikom donošenja odluke o izboru, nastavničko veće je dužno da sagleda ponudu izdavača imajući u vidu svrhu, namenu i tržišnu vrednost udžbenika, odnosno da vodi računa o ekonomičnom trošenju novca onih koji će taj udžbenik kupovati, kao i o tome da izrada, distribucija, korišćenje, odlaganje, uništavanje materijala i druge radnje u vezi sa udžbenicima koje preduzima izdavač imaju najmanji mogući uticaj na životnu sredinu);

3) Načelo transparentnosti postupka i jednakosti privrednih subjekata (prilikom donošenja odluke o izboru, nastavničko veće dužno je da obezbedi transparentnost postupka izbora udžbenika koje će škola koristiti u daljem radu, kao i da u svim fazama postupka obezbedi jednak položaj svim privrednim subjektima - izdavačima).

Primenom načela iz stava 1. ovog člana, izbor udžbenika vrši se na period od najviše četiri školske godine, s tim da škola, u izuzetnim slučajevima i uz obrazloženje i prethodnu saglasnost Ministarstva, može izvršiti promenu udžbenika i pre isteka tog roka.

Izuzetno, za školsku godinu u kojoj se prvi put primenjuje novi program nastave i učenja, udžbenici se biraju na period od jedne školske godine.

U svim odeljenjima istog razreda iste škole, za isti predmet po pravilu se koristi isti udžbenik jednog izdavača.”.

Član 18.

Posle člana 34. dodaju se nazivi članova i čl. 34a, 34b i 34v, koji glase:

„Postupak izbora udžbenika koje ne izdaje isključivo javni izdavač

Član 34a

Nastavničko veće vrši izbor udžbenika iz kataloga udžbenika, u skladu sa načelima iz člana 34. ovog zakona.

Postupak izbora udžbenika iz stava 1. ovog člana podrazumeva niz radnji koje će nastavničko veće, odnosno tela određena ovim zakonom, preduzimati, a u cilju poštovanja propisanih načela za izbor udžbenika iz ovog zakona, i o kojima su dužni da se izjasne Ministarstvu.

Postupak izbora udžbenika iz stava 1. ovog člana započinje obaveštenjem o početku sprovođenja izbora udžbenika koje će škole koristiti u daljem radu, a koje je nastavničko veće dužno da izda u roku od 30 dana pre početka sprovođenja ovog postupka, i to tako da se obaveštenje ima objaviti putem zvanične veb-prezentacije škole kako bi sve zainteresovane strane bile informisane.

Nastavničko veće u obaveštenju iz stava 3. ovog člana posebno navodi spisak svih nastavnih predmeta za koje se sprovodi postupak izbora udžbenika i određuje rok u kojem privredni subjekti–izdavači treba da dostave svoje predloge/ponude, a koji ne može biti kraći od osam, odnosno duži od 15 dana.

Nakon što je nastavničko veće obavestilo sve zainteresovane privredne subjekte–izdavače da će otpočeti proceduru izbora udžbenika koje će škola koristiti u daljem radu, u skladu sa st. 2. i 3. ovog člana, i nakon što je protekao rok da zainteresovane strane dostave svoje predloge/ponude, na sednici stručnog veća za oblast predmeta, odnosno za razrednu nastavu, razmotriće se svi uredno prispeli predlozi/ponude, i ovo veće će popunjavanjem posebnog obrasca procene udžbenika kojim predlaže nastavničkom veću određeni udžbenik za izbor, svoje

obrazloženo mišljenje dostaviti nastavničkom veću, i to u roku ne dužem od osam dana od dana proteka roka za dostavljanje predloga.

Svaki član stručnog veća za oblast predmeta, odnosno za razrednu nastavu, koji učestvuje u postupku izbora i pristupa popunjavanju obrasca procene udžbenika radi davanja mišljenja nastavničkom veću škole da se određeni udžbenik izabere, potpisuje izjavu kojom, pod punom krivičnom i materijalnom odgovornošću garantuje da je postupak izbora u kojem je učestvovao bio usaglašen sa načelima iz člana 34. ovog zakona, kao i da on lično nije bio u sukobu interesa, pod uticajem bilo kog privrednog subjekta, niti da su primenjeni bilo kakvi diskriminatorni uslovi.

Nakon što od svih stručnih veća pribavi obrazložena mišljenja za izbor udžbenika iz stava 5. ovog člana, i sagleda podatke iznete u obrascu procene udžbenika, nastavničko veće donosi jedinstvenu odluku o izboru udžbenika koja će sadržati podatke o svim izabranim udžbenicima i ocenama koje su stručna veća dala, kao i o drugim neophodnim podacima za postupak izbora udžbenika.

Direktor škole, koji rukovodi radom nastavničkog veća, potpisuje izjavu o usklađenosti postupka izbora udžbenika koje će škola koristiti u daljem radu sa načelima propisanim u ovom zakonu, i ona čini integralni deo odluke o izboru.

O donetoj odluci o izboru udžbenika koje će škola koristiti u daljem radu, nastavničko veće obaveštava savet roditelja, kao i nadležnu školsku upravu, u roku ne dužem od 30 dana od dana objavljivanja kataloga udžbenika.

Odluka o izboru udžbenika objavljuje se na oglasnoj tabli škole i na zvaničnoj veb-prezentaciji škole.

Odluka o izboru udžbenika je konačna.

Ukoliko škola ne sprovede predviđeni postupak i ne dostavi odluku o izboru udžbenika, ministarstvo će u roku od pet radnih dana od dana isteka roka iz stava 9. ovog člana, doneti odluku da se u školi koriste udžbenici javnog izdavača, a ako nema udžbenika javnog izdavača za određeni predmet - udžbenici iz kataloga udžbenika koji su najzastupljeniji na teritoriji nadležne školske uprave.

Podatke o udžbenicima iz konačne odluke škola unosi u elektronski registar udžbenika, koji vodi Ministarstvo.

Elektronski registar udžbenika javno je dostupan na zvaničnoj internet stranici Ministarstva i sadrži podatke iz člana 31. stav 2. tač. 1)–5) ovog zakona.

Celokupnu dokumentaciju o postupku izbora udžbenika škola čuva u papirnoj i elektronskoj formi, u skladu sa zakonom.

Izbor udžbenika za nastavu na jeziku i pismu nacionalne manjine i udžbenika koji koriste učenici sa smetnjama u razvoju i invaliditetom

Član 34b

Odluku o izboru udžbenika na jeziku i pismu nacionalne manjine donosi nastavničko veće na obrazložen predlog stručnih veća za oblasti predmeta, odnosno stručnog veća za razrednu nastavu koji izvode nastavu na jeziku nacionalne manjine.

Ukoliko u katalogu udžbenika nema odobrenih udžbenika za nastavu na jeziku i pismu nacionalne manjine, škole od odobrenih udžbenika na srpskom jeziku vrše izbor udžbenika koji će biti preveden na jezik i pismo nacionalne manjine.

Udžbenik iz stava 2. ovog člana, koji je izabran za korišćenje za najveći broj učenika koji pohađaju nastavu na jeziku i pismu nacionalne manjine u odnosu na ukupan broj učenika koji pohađaju nastavu na jeziku i pismu te nacionalne manjine, koristiće se u svim školama u kojima se obrazovno-vaspitni rad ostvaruje na tom jeziku i pismu.

Ministar, na osnovu odluke koju škola dostavlja Ministarstvu, odnosno nadležnoj školskoj upravi, utvrđuje koji je udžbenik iz stava 3. ovog člana izabran za korišćenje od strane najvećeg broja učenika koji pohađaju nastavu na jeziku i pismu nacionalne manjine, o čemu obaveštava izdavača.

Izdavač u roku od osam dana od dana prijema obaveštenja iz stava 4. ovog člana obaveštava Ministarstvo da li će sam prevesti i izdati izabrani udžbenik. Ukoliko izdavač ne izdaje izabrani udžbenik, ministar obaveštava javnog izdavača, koji je u obavezi da ga prevede, odnosno da ga pripremi i izda kao udžbenik koji je izvorno pisan na jeziku i pismu nacionalne manjine.

Učenici sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, po pravilu, koriste udžbenike koje je izabrala škola u skladu sa odlukom iz stava 1. ovog člana.

Određivanje najveće preporučene mase udžbenika

Član 34v

Najveća preporučena masa udžbenika u osnovnoj školi računa se prema sledećoj formuli:

(nedeljni fond predmeta / ukupan nedeljni fond obaveznih predmeta) * m

pri čemu je: m – preporučena masa udžbenika, koja za 1–4. razred osnovne škole iznosi 3 kg, za 5. i 6. razred 4 kg, za 7. i 8. razred 5 kg.

Nedeljni fond predmeta i ukupan nedeljni fond u formuli iz stava 1. ovog člana odnosi se na ukupan nedeljni fond obaveznih predmeta, uključujući obavezne izborne predmete, u pojedinačnom razredu osnovne škole.

Najveća preporučena masa udžbenika iz stava 1. ovog člana ne odnosi se na udžbenike prilagođene za učenike sa smetnjama u razvoju i invaliditetom.”.

Član 19.

U članu 36. stav 3. menja se i glasi:

„Donacijom, poklonom ili reprezentacijom iz stava 2. ovog člana ne smatra se predstavljanje udžbenika u trajanju od najviše jednog radnog dana koje mora biti realizovano u prostorijama škole, reprezentacije male vrednosti, čija ukupna vrednost ne prelazi 1.000 dinara po osobi, kao i besplatni primerci udžbenika koje izdavač daje školi radi realizacije izbora udžbenika.”.

Posle stava 3. dodaje se stav 4. koji glasi:

„Ograničenja iz stava 3. ovoga člana primenjuju se trajno, odnosno i u vreme kada se ne sprovode postupci odobravanja udžbenika uređeni ovim zakonom.”.

Prelazne i završne odredbe

Član 20.

Udžbenici koji su odobreni na osnovu Zakona o udžbenicima („Službeni glasnik RS”, br. 27/18 i 92/23) za osnovnu i srednju školu za predmete od nacionalnog značaja koristiće se do stavljanja u promet udžbenika za te predmete u skladu sa ovim zakonom, nakon čega će biti obrisani iz kataloga udžbenika.

U roku od 90 dana od stupanja na snagu ovog zakona, istovremeno sa novim planovima i programima nastave i učenja biće doneti novi planovi udžbenika za predmete od nacionalnog značaja za prvi i peti razred osnovne škole i prvi razred srednje škole, a za ostale predmete i razrede najkasnije do 1. maja godine koja prethodi školskoj godini u kojoj, u skladu sa ovim zakonom, ti udžbenici počinju da se koriste.

Javni izdavač raspisaće javni poziv za izbor autora za pripremu udžbenika od nacionalnog značaja koje isključivo on izdaje u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu novih planova tih udžbenika, a najkasnije 18 meseci pre početka školske godine u kojoj, u skladu sa ovim zakonom, ti udžbenici počinju da se koriste.

Javni izdavač je dužan da preda u štampu rukopise udžbenika od nacionalnog značaja koje isključivo on izdaje najkasnije 30 dana pre početka školske godine u kojoj ti udžbenici počinju da se koriste.

Korišćenje udžbenika od nacionalnog značaja u osnovnoj i srednjoj školi za učenike prvog i petog razreda počće od školske 2027/2028. godine, za učenike drugog i šestog razreda počće od školske 2028/2029. godine, za učenike trećeg i sedmog razreda počće od školske 2029/2030. godine, a za učenike četvrtog i osmog razreda počće od školske 2030/2031. godine.

Korišćenje nastavnog sredstva Srpski jezik i nacionalna kultura za učenike prvog i petog razreda osnovne škole počće od školske 2028/2029. godine, za učenike drugog i šestog razreda počće od školske 2029/2030. godine, za učenike trećeg i sedmog razreda počće od školske 2030/2031. godine, a za učenike četvrtog i osmog razreda počće od školske 2031/2032. godine.

Član 21.

Propisi za sprovođenje ovog zakona biće doneti u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 22.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.